Sayı: 59

Amcabey

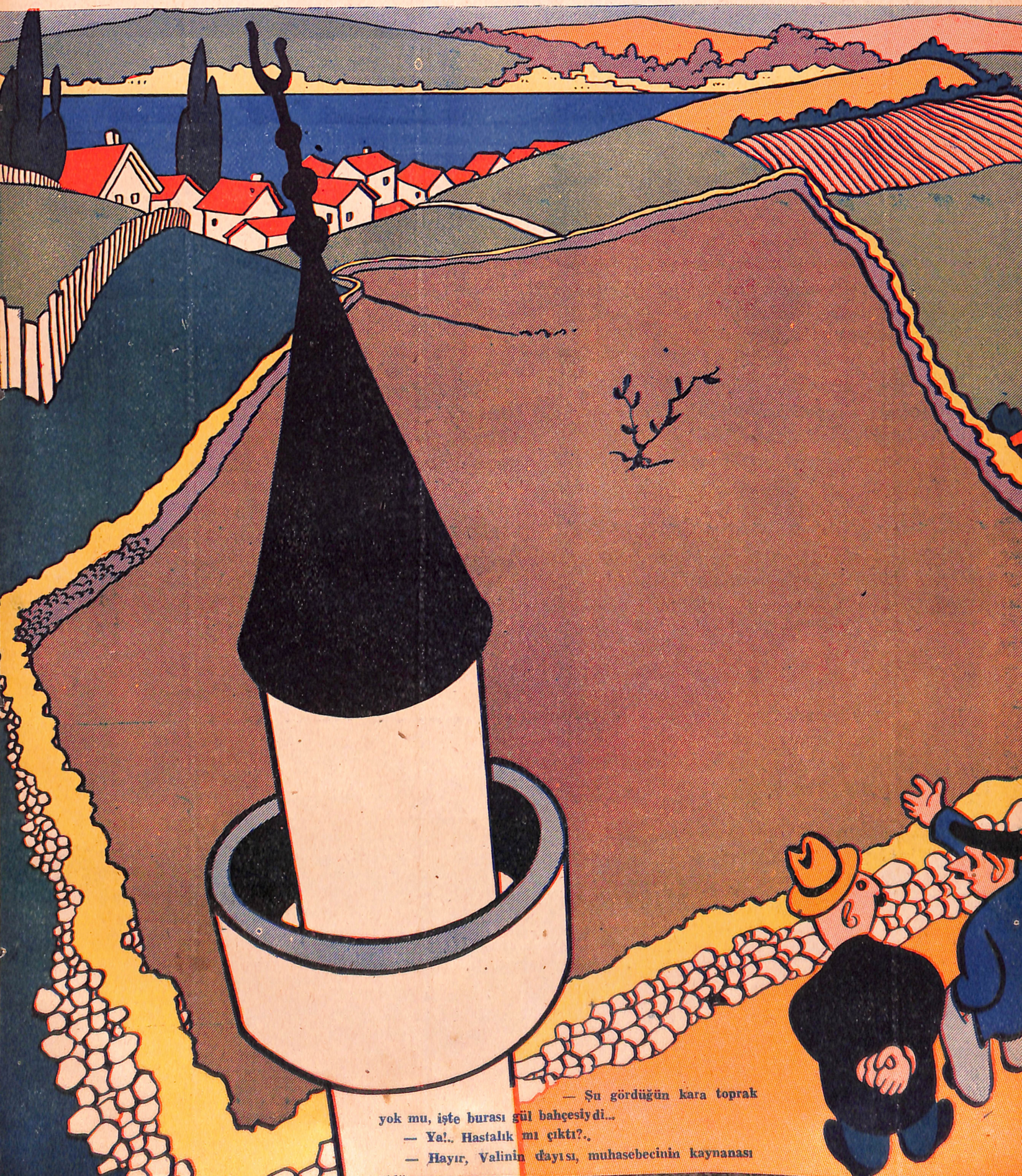

— Şu gördüğün kara toprak yok mu, işte burası gül bahçesiydi...

— Ya!.. Hastalık mı çıktı?..

— Hayır, Valinin dayısı, muhasebecinin kaynanası

BULUNMAZ!..

Harp bir çıkmaz içinde, uymuş mukadderata.
Akıl veren çok amma, derde deva bulunmaz...
Nasıl gelmesin şimdi, eski zamanlar yâda,
Fakiri sevindiren mal, bedava bulunmaz!..

Devran o devran değil, değişti oldu başka.
İnsanların hürmeti kalmadı, şimdi aşka.
Kunduracıya göre, onun derdi de başka:
Her şey bulunur amma, bir mukavva
bulunmaz!..

Bıçaklar şarkı söyler, her gün içki deminde,
Kopukluk olsa gerek, iradenin geminde.
Hele şükür Allahım, matbuat âleminde.
Hakaretten doğmamış, bir tek dâva bulunmaz!.

Dinledik epey zaman, ne diyor dünya diye,
Vurduk her söyleneni, kendimiz teraziye.
Karar'sa, Kahireden, sulhçülere hediye,
Aldıracak bir şey yok, harpçı hava bulunmaz!..

Kurtuluş komitesi, anlaşmazlık içinde.
Hakkı var Tito kadar, Mihailoviçin de...
Nifak olursa eğer bir milletin içinde,
Dermanı israf olur, fakat deva bulunmaz..

Bekle Amcabey bekle, sulhü gelecek diye,
Yükleme fakat, sakın, sermayeyi kediye!..
Bütün dünya adarken birbirine hediye,
Sabır da var, koruk da, fakat helva bulunmaz!

Amcabey

Aksaray, Serap Çetin:

— 55 inci sayımızın kiralık sahifesinde çıkan bir roman parçası pek hoşuma gitti. Bu romanın isminin bana bildirir misiniz?

A. — Mecmuamızın bütün yazı ve resimleri gibi o sahifeye konan yazılar da bir «şaka» dır kızım. Her hafta kiralık sahifede okuduğunuz yazılar, meşhur bir muharririn üslûbu taklit edilerek, bizim tarafımızdan yazılmış yazılardır. Bu sebeple hiç biri bir yerden alınmış değildir. Lûtfen ona göre okuyunuz.

Şişli, Nermin Birtek:

— Halkın oturup kahve, çay, bira ve rakı içtiği yerlere nasıl kahvehane, çayhane, birahane, meyhane deniyorsa oturup pirelendiği sinemalara da pirehane dense nasıl olur?.

A. — İsabet olur ama, sinemacıların sinemalarını temizleyip halkı pirelendirmemeleri daha büyük isabet olur!

Bursa, Melih Haraççıoğlu:

— Karikatür ve yazılarımızın çoğu hep harbe ait Amcabey. Aca bugünkü harp bitince mevzu bulmakta güçlük çekecek misiniz ve ne gibi mevzular ele alacaksınız?..

A. — Bizi bir gün bile düşündürmiyen bu işin sizi üzmesine üzüldüm doğrsu. Düşündüğünüz şeye bakın hele. Harb biterse ardından sulh gelecek. Siz sulhü meselesiz, dâvasız, dümdüz gegçecek senelerden ibaret sanıyorsanız aldanıyorsunuz. On beş senedir nasıl bir gün bile mevzusuz kalmadıksa bundan sonra da kalmıyacağımıza emin olabilirsiniz dostum. Alâkanıza teşekkürler..

Kütahya, Basri Çaylak:

— Mecmuanızı orta yerinden telleseniz daha iyi olmaz mı Amcabey. Yoksa idare etmiyor mu?..

A. — İdare edip etmemesi ayrı mesele. Fakat böyle telsiz oluşu okuyucuların lehine olsa gerektir. Meselâ her yaprağını bir okuyucu eline alsa bir mecmua üç kişiyi idare eder!

Kuruçeşme, Oya Arıksay:

— Tepsiden alınan kahve lâdesi bozar mı Amcabeyciğim?..

— A. — Eğer tepsiden alınan başka bir şey olsaydı bozar, derdim kızım ama, arada kahve olunca lâdesliyi mazur görüp bağışlamalıdır. Zira gram gram alınıp verildiği devirde kahve ikram edilen insan lâdesi değil, kendini bile unutur!..

15 Sonkânun 1944

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADIR GÜLER

Cilt: 3 – Sayı: 59

FİATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:

YURT İÇİ :	Bir seneliği	500 Kş.
	Altı aylığı	250 »
YURT DIŞI :	Bir senelığı	900 Kş.
	Altı aylığı	500 »

Dev Aynası

Fedakârlık !

Sayın Valimiz Doktor Lûtfi Kırdarın geçen hafta gazetelerde çıkan bir müjdesi ile gönüllerimizde oynıyan sevinç hâlâ tazeliğini kaybetmedi

Nasıl sevinmiyelim ki, bu memleketin yoksul münevverlerini bekliyen âkıbetin ne olduğunu, şimdiye kadar gördüğümüz acı örneklerle pek iyi biliyoruz. Millî irfan ve millî sanat uğruna öz dileklerini, saadetlerini ve nihayet ömürlerini feda ederek yoksullar evinde, hastane koğuşlarında can veren aydınlarımız bin değil, fakat bir de değildir.

Bu yürekler acısı olayı bir memleket dâvası olarak ele alan İstanbul Valisinin — bir çok yazılıp çizilmelerden sonra bile olsa — dâvayı dâvacıların lehine hallettiğini görüyoruz. İhtiyarlıklarında yoksul kalan münevverlerin son günlerini rahatça geçirebilmeleri için Bağlarbaşında «Dinlenme evi» adiyle bir yurt açılacağını ve bunun için gereken binanın satın alındığını, Valimizin ağzından işitmekle bahtiyarız.

Yalnız, muhterem doktorun o demecinde duygularımızı inciten bir nokta var:

Bu yurdun kuruluşuna paraca yardım eden bazı kadirşinas zevatın isimlerinin bir levhaya hâk edilerek yurdun bir köşesine asılacağı söyleniyor.

Daha evvel de vilâyet merkezlerimizden birinde, Yoksullar evinin onarılmasına yardım edenlerin adlarına birer paviyon yapılacağını öğrenmiştik.

Gerçe bu fedakâr ve kadirşinas hayır sahiplerine, ne şekilde olursa olsun teşekkür etmek bir borçtur. Onları her zaman minnetle anmak gerektir.

Ancak, bir yurda bir kaç bin lira vermek suretile gösterilen böyle bir fedakârlık kanları ve canları pahasına memleketlerini düşman boyunduruğundan kurtardıkları ve mutlu adlarını on sekiz milyon ırktaşına her gün, her saat tekrar ettirmiye hak kazandıkları halde «Meçhul asker» olarak kalanların fedakârlıklarından daha ileride ve daha şerefli bir fedakârlık mıdır, onu anlıyamıyoruz.

Amcabey

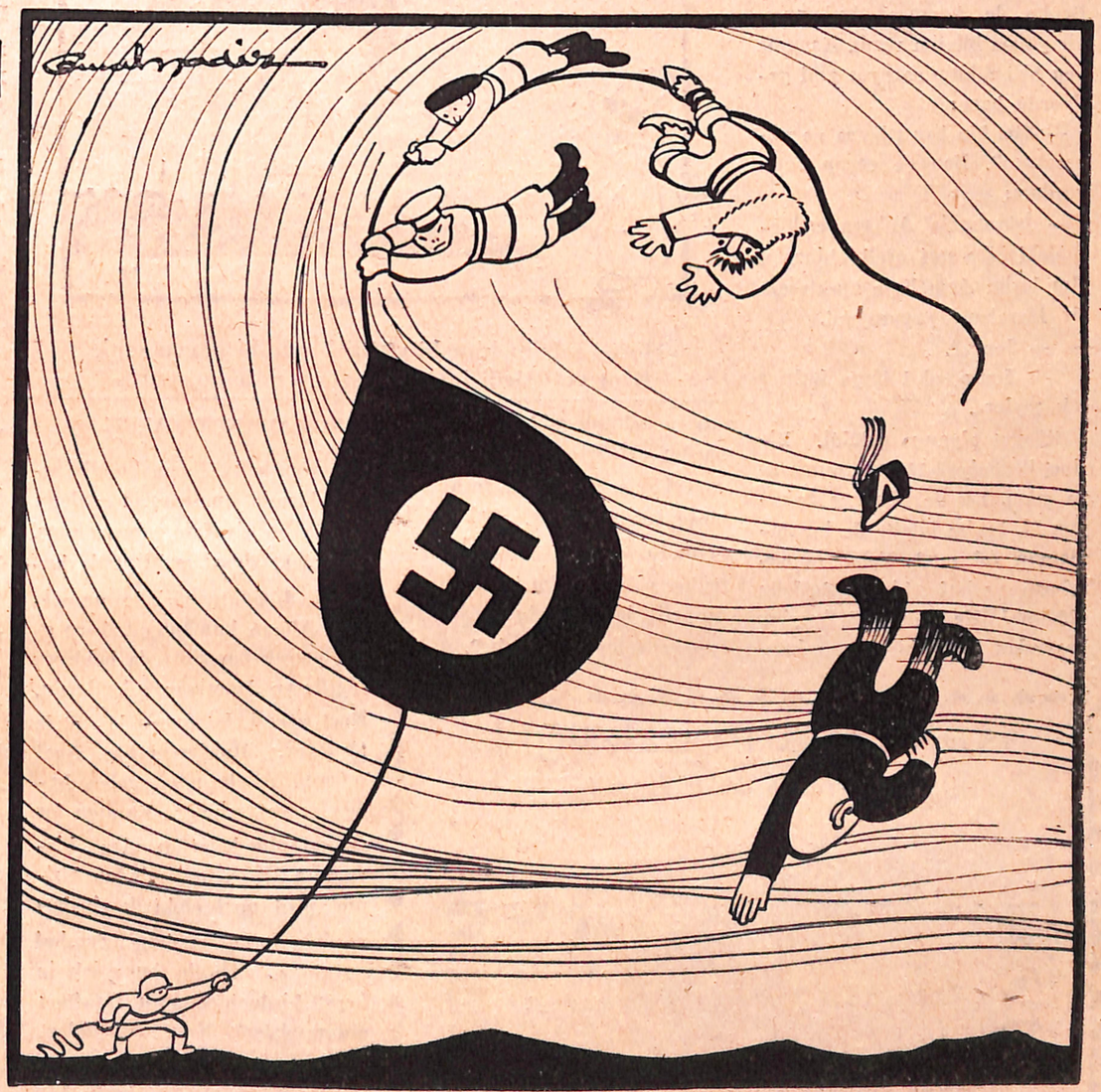

— **Kabahat kuyruklarda!..**

ANKARADAN

Rakamların azizliği!

Yılbaşı piyangosu piyangoların en hararetlisi, en heyecanlısı olsa gerek!.. Ankara sokakları yılbaşı gecesi «Bu gece çekiliyor!..» seslerile çınlarken bizim de kulaklarımız çınladı, gözlerimiz seğredi, avuçlarımız kaşındı durdu! Benim de, karınca kadarınca, bir yarım biletim vardı. Karşıma hep biri dikilip soruyor gibi geliyordu bana:

— Yüz bin lira çıkarsa ne yapacaksın?. Ben de cevap veriyordum:

— İstanbulda Ankara caddesindeki Meserret oteli binasını alıp bizim Acmabeye muhteşem bir idarehane yapacağım!.

— Sonra?.

— Sonra, akıl başta kalırsa çok şeyler..

Nihayet piyango çekildi. Birinci ikramiye «121766» numaraya çıktı. Bir de biletime bakayım ki, benim bilette de bu numaralar yok mu?.. Yalnız numaraların yerleri biraz değişik: «261167»!. Ne yalan söyliyeyim, başımdan aşağı bir kazan kaynar su dökülür gibi oldu. Ve bana bu azizliği yapan rakamları Amcabey sahfielerinde teşhir etmeğe karar verdim. Fakat bilmem ki bu onlar için bir ceza mıdır; yoksa benim kara talihimi, bir cilt içinde ebedileştireceği için bana bir ceza mıdır?.

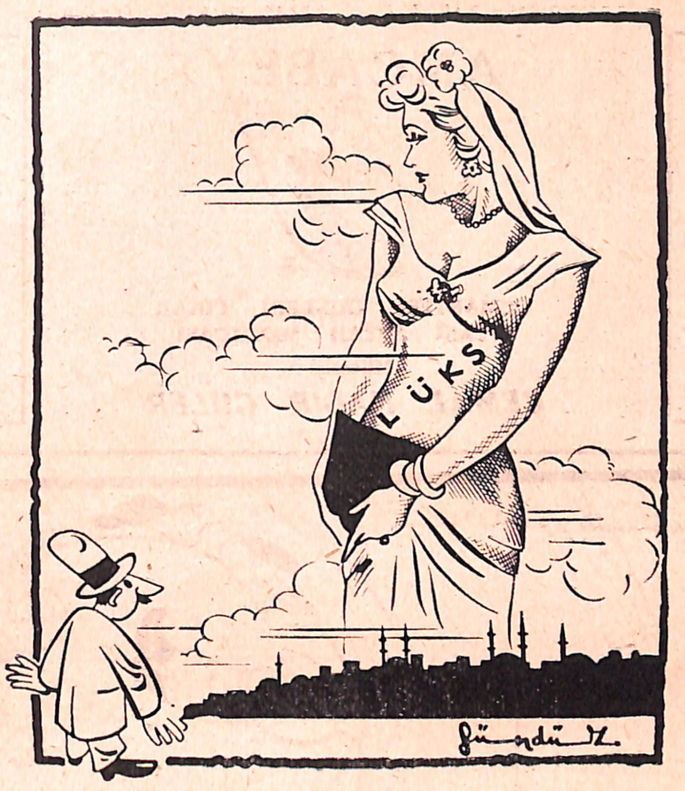

«Mest-i nâzım kim büyüttü böyle bî perva seni,
Kim yetiştirdi bu gûne serv-âen bâlâ seni?»

ROMADAKİ ZİYAFET!

Geçen hafta Roma otellerinden birinin muhteşem salonu büyük bir ziyafete sahne olmuş. Buradaki siyasî mahfillerde bunun dedikodusu hâlâ devam ediyor. Alman kumandanı, harp esiri olarak kamplarında bekleşen İngiliz ve Amerikan subaylarını, Noel gecesi, kamyonlarla otele taşıtıyor. Muhteşem bir Noel sofrası.. Ailelerinden gelen hediyeler ve resimler.. Kampın loş ve karanlık koğuşlarından birdenbire Roma otellerinden birinin, pırıl pırıl elektrik ziyaları ve dekorları içine dalış.. Samimî nutuklar.. Bütün bu esirlerin hepsi birdenbire sulh taraftarı oluvermişler!.. Nasıl olmasınlar? Esir subaylara bir rüya gibi gelen bu Roma ziyafeti keşke her tarafta yapılıverseydi de herkes sulh taraftarı olup şu kanlı harp artık bir sona eriverseydi..

TECRÜBE İYİ NETİCE VERDİ:

Ankara Belediyesinin, otobüs yolcularının birbirini itip kakmamalarını ve dirseği kuvvetli olanın herkesten evvel içeri kurulup dışarıdakileri alaylı tebessümlerle süzmemelerini temin için Cebeci durağında yaptığı demirden, sıra bekleme yeri tecrübeleri çok iyi netice verdiğinden diğer otobüs duraklarında da böyle yerler yapılmağa başlandı. Otobüslere şimdi ne kadar rahat bindiğimizi görseniz şaşarsınız. Adeta insanın hep otobüse bineceği geliyor!. Ne zaman gitseniz hakkınızı alıyorsunuz. Falanca bay sizden evvel gelmiş, sırada onun arkasındasınız. Filânca bayan geç kalmış, sırada sizden sonraya kalıyor. Darılmaca yok!.. Şöyle buyurmaz mısınız, diye ikrama veya bir kişilik ön tarafa geçirmeğe de ihtimal yok!. Çünkü sıralar ancak birer kişi alabiliyor. Bir vurguncu gelse zor geçer. Hulâsa bu usul, Ankarada izdiham denilen şeyi kökünden kazıyıverdi!.. Darısı İstanbul tramvaylarının başına!.

SENELİK HULÂSA:

Bir dostum İstanbul gazetelerinde çıkan senelik vukuat listesini okuyordu. Yanına bir arkadaşı sokuldu. Bir sene içinde olup biten listede en mühim olarak ne bulunuğunu sordu, o:

— Eylûldeki vak'a!. dedi. (Eylûldeki vak'a bu badirede kimin hatırında kalır?) Ne olmuş eylûlde? diye tekrar sordu.

— 12 eylûlde Mussolininin kaçırılışı senenin en mühim vakasıdır bence!..

— Bilemedin?.

— Neden?

— Neden olacak, kaçırma hâdisesi harp zamanında her yerde olur bayım!. Bence asıl mühim olan kavuşturma hâdisedir!.

— Hangisi bu?.. Dostum şu cevabı verdi:

— Senenin son ayının başlarında, varlık vergisi mükelleflerinin ailelerine kavuşmaları!.. Böyle bir adaleti «adl-ü ihsan» ı meşhur Hakkı paşanın kabinesi bile gösterememişti! Türkün bu adaleti kadar 1943 te parlak ne olabilir ki?.

Ankaralı Amca

Amcabeyden rivayet

Yeni elbise!

Karı koca büyük mağazaların önünden geçiyorlardı. Kadın mağazalardan birinin önünde durdu. Vitrinde, sırtında yepyeni bir ropla duran mankeni kocasına göstererek: — Senin karın olacağıma keşke şöyle bir manken olsaydım! dedi.

Koca, taşı gediğine koydu: — İyi ama o zaman konuşamazdın karıcığım!..

Kadın altta kalır mı, cevabı yerleştirdi: — Ne çıkar, dedi, her gün yeni bir elbise giyerdim a!..

İntihar mı, cinayet mi?

Gazetede bir cinayet haberini okuyordu:

— Bütün zabıta 65 saattir iz üzerinde, fakat adam intihar mı etti, yoksa öldürüldü mü, hâlâ anlaşılamadı!..

Arkadaşı: — O da bir şey mi, dedi, bütün matbuat 65 senedir iz üzerinde, fakat şu Abdülâziz intihar mı etti, yoksa öldürüldü mü, hâlâ anlaşılamadı!..

Yanlış!

Ansiklopediyi karıştırıyordu. Tereyağı bahsine gelince birden bağırdı: — Bu ansiklopedi yanlış çocuklar!..

Herkes başına üşüştü, sebebini sordular. İzah etti:

— Baksanıza, tereyağının sütten yapıldığını yazıyor!..

DÖNDÜRÜR!..

Bir baloda, dansedenleri seyreden yaşlılardan biri yanındakine:

— Şu fraklı gence bak, dedi, damını nasıl döndürüyor!.. Öteki gülümsiyerek:

— Tabiî!.. dedi, o bir lise öğretmenidir!..

EŞEKLERE MAHSUS!

Sokaklarımızın çoğunda olduğu gibi Beyoğlu sokaklarından birinin kirli bir köşe duvarında «Kirletmek yasaktır» diye yazılmış, bunun biraz ötesinde, yine bir meçhul el tarafından, «Eşeklere mahsustur!» kelimeleri çizilmişti.

Bu çifte yasaklı köşede bir saygısızın münasebetsizliğini gören bir yolcu çıkıştı: — Yahu, şu koskoca yazıları bari görmüyor musun?..

Öbürü gayet soğukkanlılıkla: — Görüyorum bayım ama, dedi, o yasak bize mahsus değilmiş!..

— Geçen sene 96,417 ton şeker istihsal etmişiz...

— Rakkama lüzum yok bayım, ağzımızın tadından belli!..

Ayrılık

İki şık taze, Beyoğlu pastahanelerinden birinde aynı masada saat beş çaylarını alıyorlardı. Bir bakışmada canciğer oldular. Mavi gözlüsü, sigarasından derin bir nefes çektikten sonra:

— Çok dertliyim kardeş, diye inledi. Yedi senedir çocuğumdan ayrıyım!..

Bu şikâyet öbürüne dokundu. Pastası boğazında kaldı:

— Vah vah, dedi, çocuğunuz hangi ellerde?..

Dertli anne: — Mürebbiye elinde!.. cevabını verdi.

Kösele

Müşteri, garsonun getirdiği bifteği kesmek için uğraşıp duruyordu. Nihayet dayanamadı, bağırdı:

— Bu et mi, kösele mi Allahaşkına garson?..

Garson kös dinlemiş: — Et bayım et, dedi, kösele olsa porsiyonunu bu fiyata verir miyiz hiç!..

Ne virecen?..

İstanbula yeni gelmiş bir göçmen, yanında şirin bir çocukla tramvay durağında bekliyordu. Salkım, saçak bir tramvay geldi, önünde durdu. İnenlerle binenler boğuşmıya başladılar.

Hareket etmek için sabırsızlanan vatman göçmenin hâlâ durakta beklediğini görünce hiddetlendi, başını uzatıp bağırdı:

— Haydi binsene hemşeri!..

Hemşeri, kendini bu kadar sıkıntıya bedava vereceklerden değildi. Vatmanı şöyle bir süzdükten sonra:

— Te binecez, bineceez amma sen ne vereceen, onu süüle?.. dedi.

FELEK TEN KİNAYET

— Var efendim!
— Yok efendim!

Patron çıkışıyor:

— Sen ne biçim adamsın? Ben senin gibisini hiç görmedim. Dik dik te yüzüme bakıyorsun. Dilin yok mu be herif?

— Var efendim!

— Surat surat değil ki. Kasap süngeri. Senin utanman yok mu be adam?

— Var efendim!

— Bunun burası imaret mi? Sabahtan akşama kadar dört tane kâğıdı dosyaya koyamıyorsun? Yoksa senin çalışmıya niyetin mi yok?

— Var efendim!

— Varsa ne diye sallanıp duruyorsun? Şu masanın üzerine bak.. Sabahtanberi sigara içmekten başka şey yapmamışsın! Şu tablaya bak! Şu pisliğe bak! Sende hiç insaf yok mu?

— Var efendim!..

— Deli edecek beni yahu! Varsa ne diye işini bitrîyorsun? Bir haftadır dört tane faturayı tasnif edemedin? Senin hiç idrakin yok mu?

— Var efendim!

— Belli! Şu kılık kıyafetine bak! Şu saçına başına bak! Nedir bu surat! Üç günlük traş.... Senin evin barkın yok mu?

— Var efendim!

— Varsa ne diye böyle sefilsin? Müessesemde böyle perişan adam istemem.. Nedir bu üç günlük sakal! Senin jiletin yok mu?

— Var efendim!

— Kullansan a! Traş olsan a! Bu suratla, bu kafa ile.. Şu saçlara bakın yahu! Kırk yıldır tarak görmemiş. Sen şair misin, filozof mu? Sizin evde ayna yok mu?

— Var efendim!

Büütn bu muhavere esnasında hiç soğukkanlılığını bozmıyan memurun karşısında patron gitgide sinirlenir.

— Ay deli olacağım! Herifin kılı kıpırdamıyor: Sana ne demeli ki utanasın! Bu kadar za-

(Arkası S. 9 da)

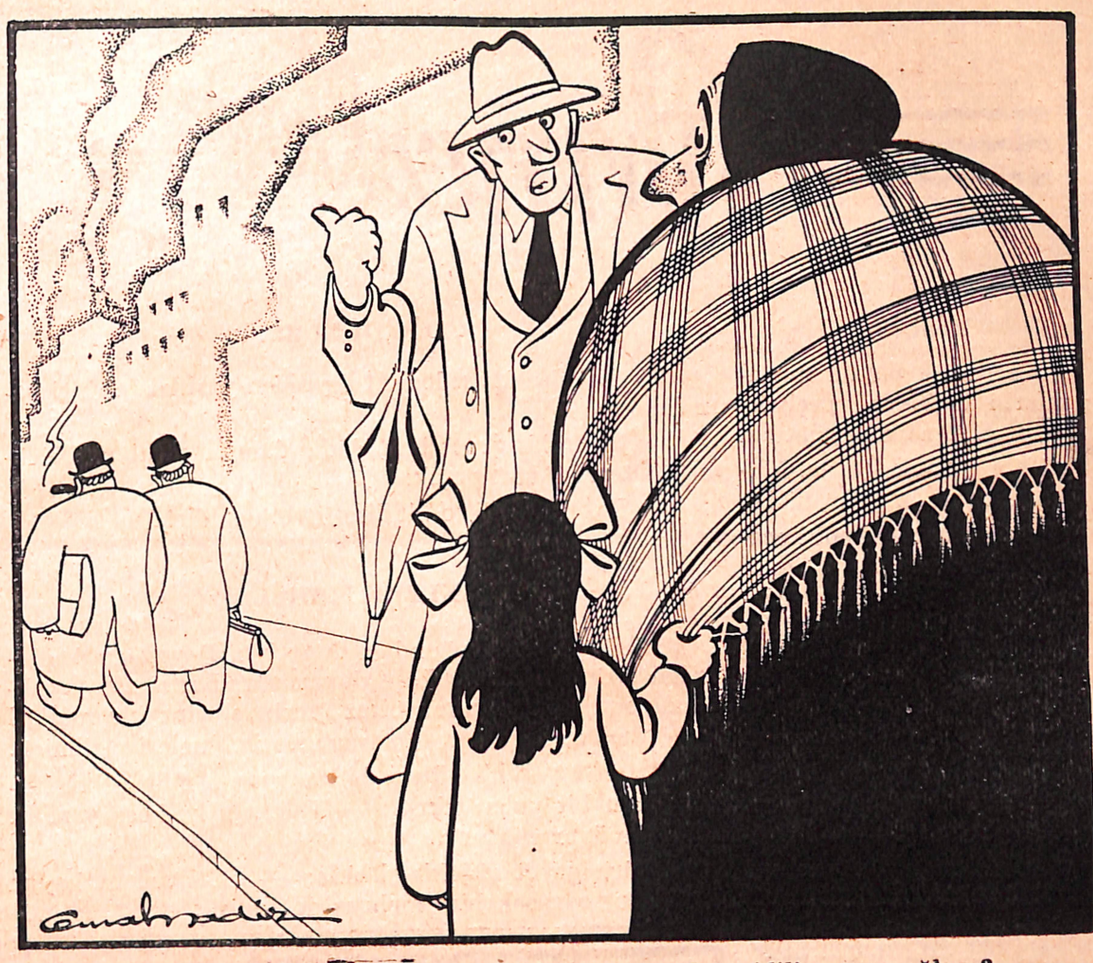

— Patiska aradım, karaborsaya git, dediler. Nereden gidilir oraya oğlum?..
— Şu gidenlerin peşini bırakma valde!..

İSTANBULDA ÂLEM GENE

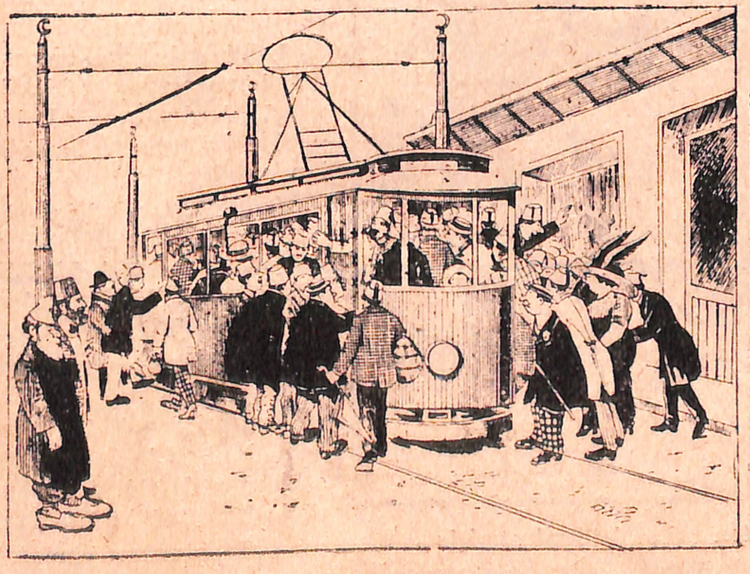

1915

1920

Hikâye :

Talihli Oğlan !

YAZAN : MAHMUT YESARİ

Hacı Sadık, kasabanın en zengini idi. Oğlu Rüştüyü İstanbulda okutmak istiordu. Rüştü, vilâyet lisesini bitirdikten sonra, Hacı Sadık, hesaplarını yaptı, kararını verdi ve oğlunu İstanbula gönderdi.

Rüştü giderken, babası, sıkı sıkı tenbih etti:

— Gideceğin yere İstanbul, demişler. Şaytana pabucu ters giydirirler. Gözünü açmadın mı, şap gibi yanarsın. Karılar, adamı baştan çıkarırlar. Kumarda soyarlar. Sana, üç öğüdüm var: Biri, kadınlardan bucak bucak kaç! İkincisi, kumar oynama! Üçüncüsü, kimseye ödünç para verme!. Bu, üç öğüdümü unutmıyacağına söz veriyor musun?

— Unutmıyacağıma söz veriyorum.

Hacı Sadık, oğlunu uğurlarken içi rahattı.

Rüştü, İstanbul mekteplerinden birine girmişti. Arkadaşları, onu, kahveye çağırıyorlardı. Rüştü, kahve hayatına çabuk alıştı. Arkadaşları, poker, prefa, piket, altmış altı oynuyorlardı. Seyrede ede pokeri öğrendi. Bir gün:

— Sen de oyna! dediler.

Rüştü, düşündü. Babasına, kumar oynamıyacağn değil, unutmıyacağını vadetmişti. Oynadı ve kazandı.. Ertesi gün, yine kareye girdi ve yine kazandı.

Babasının nasihati saçma idi. Eğer babasını dinlemiş olsaydı, bu kazandıklarını kazanmı-

(Arkası S. 11 de)

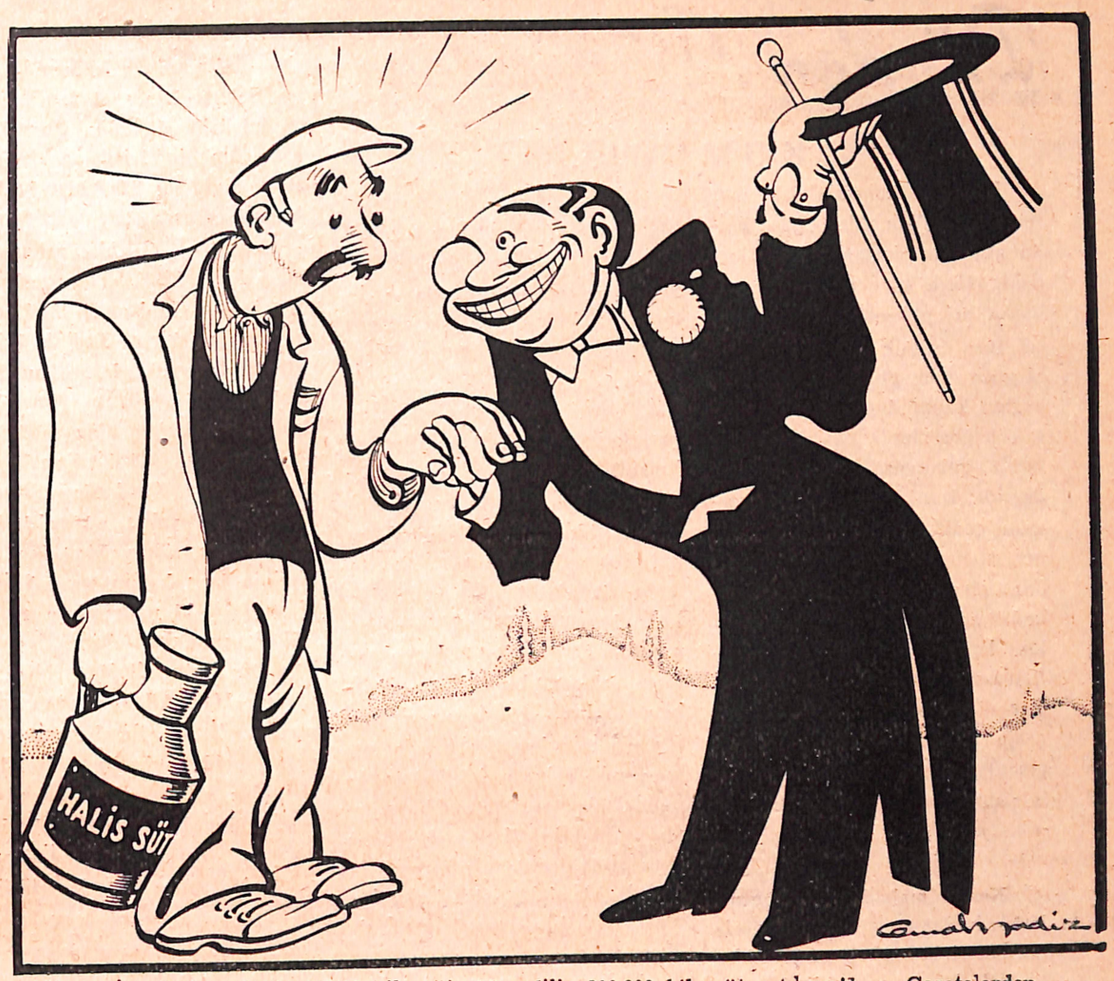

[İstanbulda günde 22,000 kilo süt elde edilip 200,000 kilo süt satılıyor!] — Gazetelerden —

Zati Sungur — Ver elini öpeyim ustacığım!!..

TRAMVAY !.

OL ÂLEM!

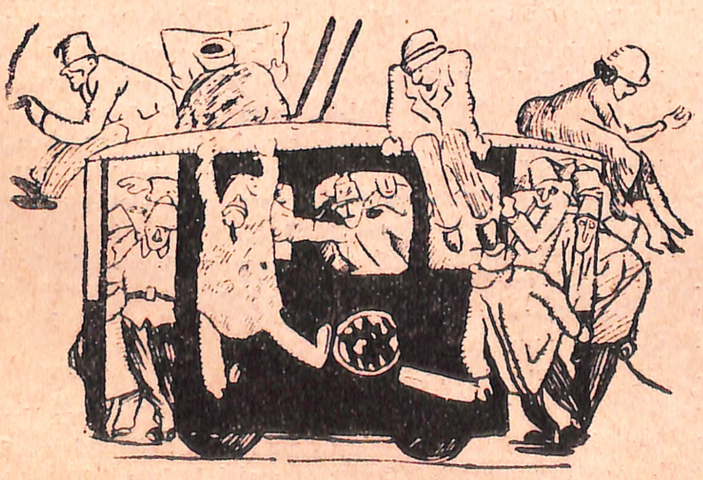

1925

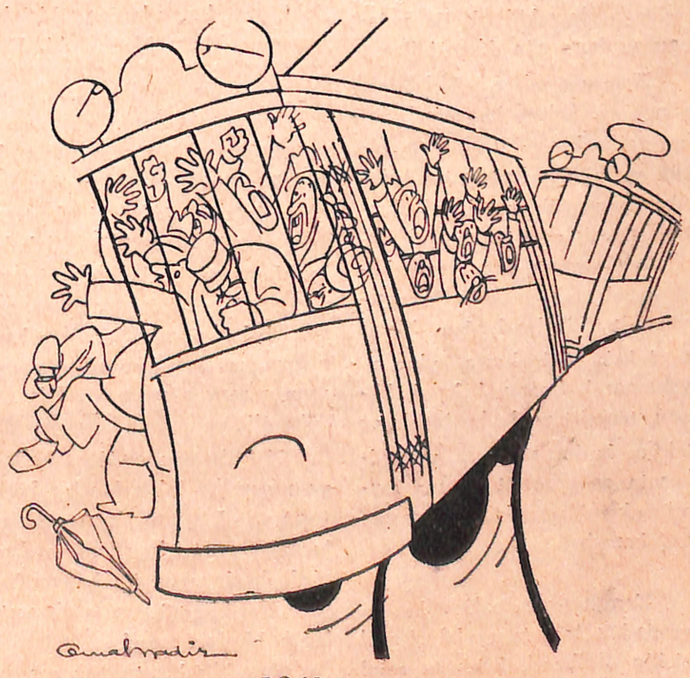

1940

Dünden, Bugünden:

KOMŞU!..

Vaktile komşuluk; kibar semtlerdeki konaklara göre başka gidişatta, kenar mahallelerdeki evlere göre de yine bambaşka bir gidişattaydı.

Bazı büyük konaklar vardı ki yüze gülmeyi geç, hattâ sinek koğma kabilinden bir selâmı bile çok görürlerdi. Aralarında kibirsiz, gurursuz olanları da yok değildi. Bunların ekserisi (yevmün cedit, rızkun cedit) geçinen ailelerden yetişmiş, sonradan görmüş olduklarından ne kadar şatafata, saltanata konarlasa konsunlar, küçüktenberi alıştıklarından vazgeçemezlerdi. Her gün selâmlıkları, haremleri aşağı tabaka kişilerle dolar, gelenler antlarla, yeminlerle öğle yemeğine, akşam yemeğine, gece yatısına alkonurdu.

Kenar mahallelerin komşuları o kadar emiş kamış, can ciğer idiler ki sormayın. Erkekler birbirlerine boyuna birader deyip dururlar; gençler büyüklere amca, dayı, enişte derler; hatunlar akranlarını «kardeş, âhiretim» diye çağırırlar, tazeler onlara haminne, cici anne, teyze demiyecek olurlarsa bir temiz haşlarlardı!..

Şenlikli zamanlarda ne derece ança beraber kanca beraber iseler, yaslı vakitlerde de o derece ve kara gün dostu idiler.

Komşu enişte, bitişikteki dünya ve âhiret hemşiresi dulun yetim kız gelin olurken düğün yemeğinin levazımını tedarike koşar; sübyan sünnet olurken sırmalı mavi takkesini, armudiye altınını, mavi entarisini kapalı çarşıya seğirtip ucuzuna alır; ihtiyarlardan birine emri hak vâki olunca yine ayaklanarak imamı, bekçiyi, kazanı, teneşiri peyleyip, teçhiz ve tekfin, hatim ve hoca masraflarının on parasını boşuna sarfetmeden lâzımgelenleri tasarlar, becerirdi.

Komşu teyze, evlâdından ayırmadığı tazenin çeyizi çimenî biçilip dikilmesi, bunların selvi sandığa istif edilmesi gibi işlerde anasından emdiği burnundan gelircesine yorulur; yüz yazısı gecesi yengeliği üstüne alarak kulağına öğütler fısılar; hamile olup doğum ağrıları başlayınca arka ebeliği eder; 7 döşeği kalkıp hamamı boylarken bohçayı alıp en öne düşer; anne anne veya baba annesi rahmetine kavuşup cenazesi yıkanırken maşrapa maşrapa suyu mutlaka o dökerdi!..

Fakir mahallelerin komşuluğu her devirde birdir. Oralardaki muaşeret dün neydiyse bugün de — pek az farklarla — yine odur. Fakat yeni ve zengin mahallelerin durumu bambaşkadır.

Meselâ, altı, yedi katlı apartmanlarla süslü semtlerden birinde bir apartmana taşındınız. Hem de nasıl taşınma!.. Eşyaları yüklediğiniz kamyonların patırdısı eflâki tuttu. Apartmanın önü, serilen eşya ve dalaşan hamallarla bir kavga alanına döndü. Fakat bütün bu şakaya rağmen, bir Allahın kulu komşu çıkıp ta nedir, ne oluyor, hoş geldiniz, beş gittiniz, demez.

Sanki sokağın bütün apartmanları boştur. Yan ve karşı apartmanlar haydi neyse!.. Fakat aynı çatı altında oturmıya geldiğiniz binadaki daire bomşularınız bari bir ilgi gösterseler!.. Ne gezer.

Yalnız arasıra, merdivenlerden acele acele bir genç kızın, yahut bir şık kadının kokular saçarak inip çıktığını yahut ta asık suratlı bir bayın sizin eşyalara ters ters bakarak geçip gittiğini görürsünüz. O kadar!..

İnsan hali bu ya, bir çekice, yahut iki çöp kibrite ihtiyaç hâsıl oldu. Alt veya üst dairelerdeki yeni komşulardan birinin kapsını çaldınız. Maazallah!.. Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu ianecilerini çevirmiye alışmış olan bu «ben» ci insanlar, istediğinizi ya def-i belâ kabilinden verir, yahut da «yok!» derler, çıkarlar işin içinden!..

Şehirlerdeki apartman hayatının, vatandaşları eski dağınık hayata kıyasla birbirlerine daha fazla yaklaştırması akla uygundur değil mi?.. Fakat hayır. İş tamamen aksinedir. Yaşama şartları bakımından insanlar birbirine yaklaştıkça duygu bakımından birbirinden uzaklaşmışlar, daha doğrusu herkes kendi betonarme kabuğuna çekilmiştir.

Bu birbirini inkâr edişledir ki, apartmanın üst katındaki hasta inlerken alt katta gramofon çalınıp dansedilir. Alt kattaki komşu ölüm döşeğinde kıvranırken üst katta içki sofrası başında nâralar atılır. Gece yarıları pokerden veya sinemadan dönen bobstiller, taş merdivenleri yıkarcasına inip çıkarlar...

Bununla beraber, bugünün komşuları birbirlerile büsbütün alâkasız değildirler. Fakat bu ilgileri komşu bayanın kürkünden, iskarpininden, şapkasından; komşu bayın mevkiinden, servetinden ve şöhretinden ötürüdür!..

Artan satış !..

— İki perdelik komedi —

[Sahne: Bir saat tamircisinin küçücük dükkânı. Duvarlar ve tezgâhın üstü irili ufaklı saatlerle doludur. Her biri başka bir sesle tıkırdar.]

Saatçı — (Birbiri arkasından çaktığı kibritlerle tezgâhın bir köşesindeki ispirto lâmbasını yakmıya çalışır. Yedinci kibritte lâmba yanar. Pensin ucundaki iğneyi lâmbanın alevinde kızdırayım derken alev küçülür ve söner.) Hay gözü çıkası hay!.. Yine söndü... (Ardarda birkaç kibrit daha çakar. Kibritlerin kimi yanar, söner; kimi kırılır, kiminin başı kopup sıçrar.) İspirto değil ki mübarek yansın!. (Kibrit çakmıya devam eder) işte, bir kutu kibrit te bitmek üzere!.. Hay Allah müstahakını versin... (İspirto lâmbasının kapağını hiddetle kapar. Son kibritle bir sigara yakıp çekmiye başlar) bu da sigaradan başka herşeye benziyor!.. (Üstüste çeker) sanki içinde tütün yerine taş veya odun var.. Nefeslemekten bademciklerim şişti ! yahu !.. (Onu tabağa bırakıp başka bir sigara yakar.) Bu da bana benzemiş... Nerdeyse sade kâğıt kalacakmış.. Bomboş.. (Ağzına gelen tütünleri tükürür. İki çekişte tükenen sigaranın izmaritinden bir başka sigara yakar. İlk derin nefeste ağzına bir damla duman gelmediğini görünce şaşırır. Sigarayı muayene eder) hay aksi şeytan... Bunun da ek yeri açılmış, hava alıyor.. Sigarayı hiddetle yere atıp ayağile üstüne basar.) Bırak Allahasen!.. Böyle keyif yerinde dursun!.. (Oturduğu yerden kolunu uzatıp raftan bir kanyak şişesi alır. Mantarını açar, şişeyi ağzına diker.) Oooh!.. Keyif keyif bu işte!.. Lâhzada insanın sinirlerini yatıştırıyor!.. Bu da olmasa hiddetten, sinirden çatlamak işten değil vallahi.. (Saatçi tekrar şişeyi dudaklarına götürürken perde kapanır).

İKİNCİ PERDE

[Sahne: İnhisarlar idaresinin satış kontrol odası. Şefle muavini, başbaşa defterleri karşılaştırmaktadırlar.]

Muavin — Rakkamlar biri-

Bâki kalan bu kubbede!

Tahkir!..

On altıncı asrın son yıllarında yaşamış ve İkinci Beyazıtın muhabbetini kazanmış olan şair Çâkeri'nin saçı sakalı pek genç yaşında iken ağarmıştı, o da siyaha boyardı.

Padişah bir gün:

— Çakeri!. Nuru niçin zulmete tebdil edersin? Ak sakalın yüzüne kara çalıp mücrimler gibi teşhir edersin!. dedi.

Çakeri:

— Padişahım!.. dedi, ben yaşımı pek iyi biliyorum.. Sakal yalan söylüyor.. Bu sebepten ben de yüzüne kara çalıp teşhir ve tahkir edip intikamımı alırım!..

Şu beyit Çakeri'nin şiirlerinden bir örnektir:

Sâki Piyale sun ki felek bîâman imiş,
Ol dahi dilberim gibi nâmihriban imiş!..

Amcabey'in
Mizahî Romanı : 28

Banker Arif!

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Daha hoşa gider, memnun olur) dedi ya, o da öyle yapacaktı. Fakat yukarı kata çıkan merdiven nerede?

Sola doğru bir iki adım yürüdüğü sıra, nihayette, yandan bahçeye açılan küçük bir kapı aralandı. Damat Mehmet bey fessiz, ceketsiz, elinde bahçe tarağı, çapası misafir hanımı görür görmez tarağı, çapayı kenara koyarak,

Kıyafetine acele acele çekidüzen vererek sokuldu. Yavaşça sordu:

— Bir şey mi emredeceksiniz hanfendiciğim?

Bedriyede hiç çekinme, kekeleme yok. Gayet gülümser yüzle, bir eli göğsünün dekolte yakasında, şanodaki eski kantocularvarî gerdan kıra kıra, göz süze süze, devekuşu gibi ötmiye başladı:

— Estağfirullah efen , dim, o nasıl lâkırdı? Size emretmek haddim m? Olsa olsa rica ederim, niyaz eedrim beyceğizim!.

Küçük şişeyi gösterdi:

— Şunu Arif beyefendiye verecektim. Ciletle traş oluyorlarken biraz yüzlerini kesmişler. Yukarıdan seslenerek şap, kolonya, tentüryot istiyorlardı. Daima çantamda esans bulundururum. Sizden iyi olmasın, Süleyman beyefendi ağabeyim (haydi koştur) dedi. Arife târif lâzım değil, bilirsiniz. İspirtosu fazla keskin olduğundan kesik yere bir damlacık sürerlerse ânide kanı durdurur. Ayriyeten entisaptik dir de malûmuâliniz... Vâkıa bendeniz mikroba filân inanmam. İnsandan insana hastalık geçermiş; salgınlarda, dağlara taşlara, herkese bulaşırmış, hepsi boş lâf. Alnımızda her ne yazılı ise onu göreceğiz. Hem efendim, hastalıkların da senesi var değil mi a gözüm? Meselâ çocuklarda kızamık, boğmaca, kuşpalazı; büyüklerde bağırsak humması, kara humma, nizanteri.. Senesi gelmemişse- hastanın koynuna girsen geçmez de geçmez.. Yaraya, bereye gübre mübre, toprak moprak karışmasından da ödler kopuyor. Yok tatyos olup beden kazık gibi kesilerek inim inim inliye inliye can verilirmiş. Yok cerahat azıp kankarin baş göstererek, taş ölçerim el, kol, bacak kıtır kıtır kesilirmiş. Daha ne falan fıstıklar, festekizler; neler de neler, ne maydanozlu göfteler. Bunlar bir kulağımdan girer, bir kulağımdan çıkar. Gelgelelim, zamane modası; kabul etmesen, uymasan olmuyor aslanım!.

Yukarıki katın penceresinden bahçeye doğru Memnunenin düdük gibi bağırtısı koptu:

— Memo!.. Ayol Memooo!.. Kayıplara mı karıştın, neredesin? Huuu, Memooo!.. Cevap versene a Allahın kulu!..

Damat bey de o saniye bet beniz gitti; diz bağları gevşedi. Küçük yan kapıdan aydınlık giriyor ama uzun koridor yine loş; misafir hanım Memodaki bitik halin farkında değil. Yine çenede:

(Arkası var)

(Felekten devam)

mandır piyasadayım. Böylesine hiç tesadüf etmedim. Bu kadar çıkışıyorum da hiç istifini bozmuyor. Sende hiç haysiyet yok mu?

— Var efendim...

— Allah belânı versin herif! Ne sorsam var efendim diyor. Kabahat bende! Kafasına bir şey vuracak yerde seninle münakaşa ediyorum. Dünyada benden aptal var mıdır?

— Yok efendim!

— Vay köpek soyu... Dedikten sonra bir şangırtıdır kopar... Patron masanın üzerinde bulunan hokka takımını memurun kafasına geçirir... Etraftan yetişirler... Memuru yerden kaldırırlar. Patronu odasına götürürler... O hâlâ bağırır:

— Çağırın şu keratayı bana! Çağırın.. Çağırmayın! Gözüm görmesin! Defedin! İstemiyorum yahu! İstemiyorum... Koğacağım hakkım yok mu?..

Tam o sırada içeriden memur bağırır...

— Yok efendim!..

Sonrasını siz tasavvur edebilirsiniz.

B. F.

---

birini tutuyor değil mi efendim?.

Şef — Evet, tamam!..

Muavin — O halde bendeniize müsaade...

Şef — Hay hay... Buyurun!. Bu neticeden anlaşılıyor ki gerek ispirto, gerek kibrit, gerek sigara ve kanyak satışlarımız günden güne artmaktadır maşallah... (Defterleri toplamıya başlarlarken perde kapanır.

PATAVATSIZ

AK'LA KARA

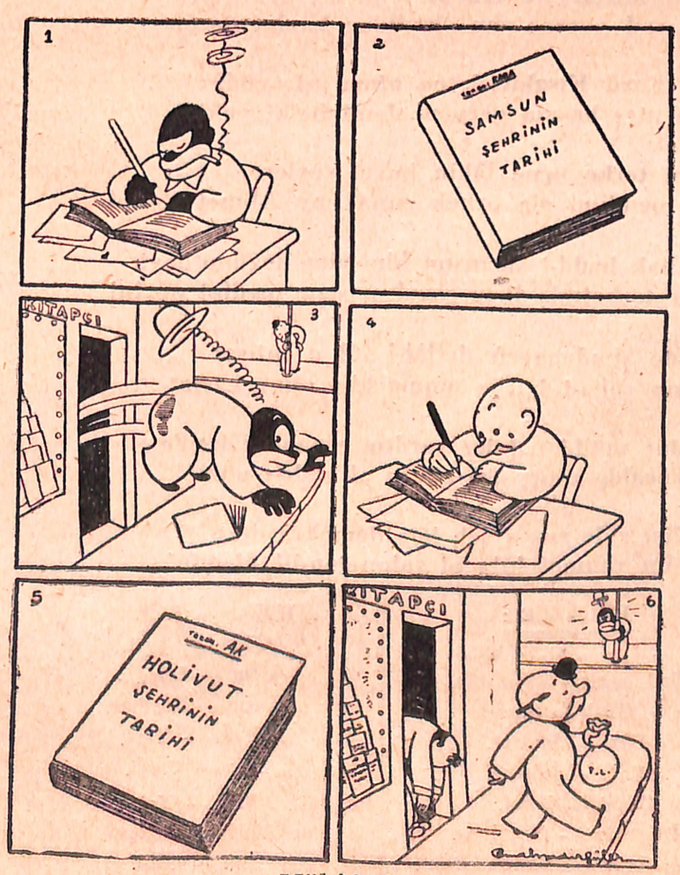

Mükâfat!..

KİRALIK SAHİFE

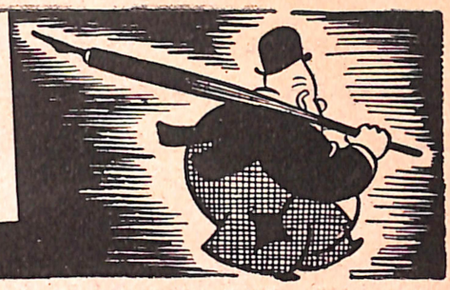

Bu haftanın kiracısı : Fazıl Ahmet AYKAÇ

"Aldı Fazıl medh-ü sena kaplarını kalaydan, Ondan hayır bekliyenler kaçınmasın alaydan!"

ŞAİRANE MANZARA!..

Yavaş yavaş Küllük'e
Çevriliyor her bir bağ,
Cahil, dâhi diz dize
Sarmaş, dolaş sol ve sağ!

Şürlerde şimdi var
Varılmıyan bir mâna,
Takla atar satırlar
Serbest vezin bu gûya!

Bağdaş kurmuş Çelebi
Tüttürüyor nargile,
İlhamının yok eşi
Dipsiz ambar, boş kile!

Uyukluyor uzakta
Tek başına bir dâhi,
Beyazıta, sıcakta
Sermiş postu «Yuvanî»!

Suya düştü çizilen
Kara liste pîânı,
Gavsi çocuk elinden
Attı artık silâhı!

Yenileri dinliyen
Sade bizim Nurullah,
İnmiş gibi göklerden
Beğeniyor o vallah!

Çekiyor bir büyük ün,
Küçük, sıska bir adı,
Kariler almaz olmuş
Bunardan sanat tadı!

Hele var ki bir tablo
Görse şaşar «Anibal»
Yazarlardan bir filo
Daver'den de amiral!

TANİNİYYE !

Tuttu afakı yine birdenbire sîtin Tanin,
Barekallah sa'yine hem sadhezar aferin!

Hasret içre muntazırdık savtine cümlemiz pek
Sûz-u hicranın ile hem eyliyorduk bin enin!

Gerçi icra-yi vekâlet etti «Sabah» vecd ile
Sendeki çaşniyi lâkin vermedi ol güsterîn!

Vasf-ı şânın geçse lâyık «Amcabey» divanına
Sen emin ol kavlime ister isen idem yemin!

Sensin ol nîze feşan-ı âlem-i gavga ki hep
Pîş-i haşminde ider mihverciler vaz'ı cebîn!

Hey'eti küffar ile etmek içün bir gün (güleş)
Sine-i sad yarene sen şimdiden kaplat meşin!

Necip Fazıl Kısakürek'ten olma asla cüdâ
Çünki ateş başına geçmek demi belki yakin!

Nefsini terkeyleme lâkin havaî şeylere,
Dinle pendim, ola örnek sana bay Ahmet Emin!

Anla bak hadd-i sürurum kim yine doğdun deyû
Nazmı terketmiş iken yazdım sana medh-i nevîn!

Ol yine şimdengerû dellâl-i sûk-u intişar
Olmasın saha-i harbe lamma kim râhın karîn!

Eyle bir müddet daha yardım cenab-ı Çörçil'e
Pek kocaldı zatın âsâ çünki ol sadr-ı güzîn!

Sen düa eyle ruz-u şeb hep demokrâsîlere
Ola kim rahmet kıla ol rahmeten-lil âlemîn!

LÛGATÇE :

Sît — Şöhret, ün.
Sad hezar — Yüz bin.
Savt — Ses.
Sûz — Hararet.
Enîn — İnleme.
Çaşni — Çeşni.
Güsterîn — Yayılmış.
Nîze feşan — Mızrak saçan.
Cebîn — Alın.
Küffar — Kâfirler.
Cüdâ — Ayrı.
Dem — Zaman.
Pend — Nasihat.
Nevîn — Yeni.
Sûk — Çarşı.
Râh — Yol.
Karîn — Yakın.
Âsâ — Gibi.
Ruz-u şeb — Gündüz, gece.

KIRKINDAN SONRA..

Daha orta yaşında
Nükte dilden düştü bak,
Fazıl senin başında
Onun için çoktur ak!

Günahını bu işin
Sen basmadan kıtkına.
Yükletmiştin, geçmişin
İki büklüm sırtına!

Kalem, defter kâmilen
İşte artık neşesiz,
Bu günleri düşünen
Değilmişiz, sade biz!

Ciddî yazı yanında
Sustu mizah borusu,
İhtimal ki yarın da
Ötmiyecek horozu!

Görür görmez yazar'lar
Bu vakitsiz moruğu,
Nükte yapıp satarlar
Üzüm diye koruğu!

Dergilerde çocuklar
Hepsi birer dâhidir!,
Emin olun a dostlar
Rüya değil vâkidir!

Uzun boylu Baltacı
— Ediblerin çobanı! —
Der: Şairin — ne acı! —
Doğru çıkmaz dumanı!»

Mizahçılar hep suya
Eder diye iltifat,
Sütü susuz almıya
Kimse etmez itimat!

Fakat işte başladım
Tekrar mizah yapmıya,
Nükteleri sakladım
Bu kiralık sayfaya!..

Fazıl Ahmet AYKAÇ

Korku!

— Ne duruyoruz, girsek ya?!..

— İçeride ya bir bitli varsa!!..

— Hazırlıklı bulun, akşama müthiş bir haydut yakalıyacağız!

— Yine bir katil mi?..

— Hayır, yine bir vurguncu!..

(Hikâyeden devam)

yacaktı.

Bir gün, bir arkadaşının bir ahbabı, kahvede kara kara düşünüyor, arkadaşı, onu teselliye çalışıyordu. Rüştü, usulca sordu:

— Nesi var?

— Babamın, eski dostudur. Çok sıkıntıda. Eşyalarını haczetmişler, evden de atacaklarmış. Para bulamıyor.

— Ne kadar paraya ihtiyacı var?

— Çok değil, yüz elli lira.

Rüştünün kumardan kazandıkları iki yüz lirayı bulmuştu. Hemen cebinden yüz elli lira çıkardı, bu tanımadığı adama verdi:

— Olduğu zaman verirsiniz.

Rüştü, babasına, ödünç para vermiyeceğini vadetmemişti, unutmıyacağına söz vermişti.

Aradan günler geçti, Rüştü, bunu yarı unuttu. Yüz elli liranın yüzünü bir daha görmiyeceğine yavaş yavaş inanmağa başlıyordu. Bir gün, kahvede oturuyordu. Ödünç para verdiği adamı tanıyan arkadaşı geldi:

— İki gündür seni arıyorum yahu!.

Cebinden bir zarf çıkardı, verdi:

— Al emanetini.

Rüştü, zarfı açtı, içinde iki yüz lira ve bir de tezkere vardı. Kâğıdı okudu:

«Gösterdiğiniz itimada teşekkür ederim. Yardımınızla beni kurtardınız. İki yüz lirayı takdim ediyorum. Lûtfen kabulünü rica ederim.»

Babasının nasihati, yine saçma idi. Ödünç para vermekle ziyan etmemiş, bilâkis kazanmıştı. Babasını dinlemiş olsaydı, hiç bir şey kazanmıyacaktı.

Rüştü, bir gün, tramvay durak yerinde çıtı pıtı, fındık kurdu bir genç kadın gördü, baktı, bakıştılar. Genç kadın, hafif gülümsedi, Rüştü de gülümsedi. Birbirlerine yaklaştılar. Kadın, yumuşak, tatlı bir sesle:

— Tramvay beklemek, bir dert, dedi.

Rüştü, başını salladı:

— Evet, hakikaten bir dert. Yürümek, daha iyi.

— Havada güzel Yürümek bir keyif.

Durak yerinden kaldırıma geçmişler, yanyana yürüyorlardı.. Kadın, o kadar tatlı, kanı sıcaktı ki Rüştü, eriyor, bitiyordu. Kadın, sordu:

— Nereye gidelim?

— Siz bilirsiniz?

— Bize gidelim. Bir kahvemi içersiniz.

Rüştü, kadınlardan bucak bucak kaçması için babasının nasihatini unutmamıştı, demek ki sözünde duruyordu.

Bu kadın, bir aile kadınına benzemiyordu, fakat, fazla fettan, aşifte de görünmüyordu.

Rüştü, onun evine gitti, geceyi orada geçirdi. Ertesi gece, yine oraya gitti. Kadın, onu bırakmıyordu. Rüştü, pansiyonu bıraktı, kadınla yaşamağa başladı. Artık lokanta yemeği değil, ev yemeği yiyordu. Çamaşırları yıkanıyor, ütüleniyordu ve üstelik pansiyon kirası da vermiyordu.

Babasının nasihati saçma idi. Onu dinlemiş olsaydı, bu rahatı bulamıyacaktı.

Rüştü tatilde kasabaya döndüğü zaman İstanbuldaki hayatını, babasının arkadaşlarından birine anlattı. Bu arkadaş da yemedi, içmedi, duyduklarını Hacı Sadığa yetiştirdi! Hacı Sadık, dizlerini dövüyordu.

Arkadaşı, onun omuzunu okşadı:

— Hiç şikâyet etme Hacı, dedi, oğlun sözünde durmuş, öğütlerini unutmamış. Yalnız şu var ki senin korktuklarında o hep kazanmış. Demek ki oğlanın talii yaver!..

M. Y.

Erkek — Şaşılacak şey!.. yüzünüz esmer de vücudunuz beyaz!..

Kadın — Bunda şaşılacak ne var, Beşiktaş klübündenim!..

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1944

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 59

Ortada bu beşik dururken sulhun doğmıyacağının resmidir!